

Birmaskolan - Ordlista

Av Birmasällskapet

Publicerad i Birma Aktuellt nr 1, 2003

Agouti	En synonym till agouti är viltfärgad, det enskilda hårstrået är tickat, d.v.s. randigt.
Allel	När en gen i ett locus förekommer i olika varianter kallas det alleler.
Brindling	Ett uttrycks för att visa att det finns olikfärgade hårstrån i pälsen. Förekommer på maskade katter då den mörka maskfärgen visar ljusa hårstrån vilket anses vara fel.
Cell	Cellen är uppbyggd av membran, cytoplasma och en kärna. Cellkärnan innehåller kromosomer.
Cobby	Det är en kort och kompakt kattkropp. T.ex. perser och exotic.
Dilution	Ett anlag som späder ut en grundfärg så att t.ex. svart färg uppfattas som blått och röd färg som creme.
Dominant anlag	Ett anlag som i sin uppsättning kan dominera över och dölja att katten bär ett recessivt anlag. D.v.s. anlaget finns dolt och syns inte. I litteraturen benämns detta med versaler, i detta fall D.
DNA	Är dom genetiska koder som varje individs uppbyggnad består av.
Fertil	Ett djur som kan producera ungar.
Fenotyp	Anlag som katten visar.
Gener	En gen är en bestämd del av en kromosom som utgör en mall för ett protein. Det finns många gener på en kromosom. Protein är kroppens byggsten. Alla gener benämns med en bokstav och varje gen har sitt bestämda ställe på kromosomen, detta kallas locus.
Genotyp	Anlag som katten bär på men som den inte visar.
Heterozygot	Det är katten när de båda anlagsparen i allelen är olika: Man säger att anlagen är dominant respektive recessiv.
Himalaya-maskad/tecknad	Se maskad.
Homozygot	Det är katten när de båda anlagsparen i allelen är lika.
Hybrid	Kallas en katt vars föräldrar är från två olika raser.
Kromosom	Är det genetiska materialet som finns i cellens kärna. De är uppbyggda av DNA. Katten har 38 kromosomer, d.v.s. 19 par. De är parvis lika, en är ett arv från modern och ett är ett arv från fadern.
Locus	Kallas det förutbestämda ställe på kromosomen där genen sitter.
Maskad	Är ett annat ord för en pointad eller himalayatecknad katt. Dvs. ansiktet, öronen, benen och svansen har en mörkare färg. Kroppsfärgen är generellt ljus.
Melanin	Är ett färgpigment som bildas av speciella celler.
Mutation	Anlag som har uppkommit spontant genom ändring av en gen. Ett muterat anlag kan antingen bli dominant eller recessivt. Mutationer är en del av det biologiska systemet.
Non-Agouti	Se solid.
Pinch	Beskriver ett "knipt" kindparti. D.v.s. lite insjunkna kinder.
Points	Är de delar på en maskad katt som är mörkare i färgen, dvs. ansiktet, öronen, benen och svansen. Se maskad

Polygen	En egenskap som påverkas av ett flertalet anlag som ligger spridda över kromosomerna. Olika saker som är påverkbara av polygener är bl.a. benvanslängd och mängden av vit färg.
Ras	En grupp katter som har likartade exteriöra egenskaper och som nedärver dessa till avkomman när de paras sinsemellan. Kattförbunden godkänner raserna och fastställer en standard för rasen.
Recessivt anlag	Döljs helt av ett dominant anlag. Det visar sig då det förekommer genom att djuret har ärvt samma anlag från vardera föräldern. I litteraturen benämns detta med gemener, i detta fall d.
Rufism	En rödaktig ton som finns i pälsen. Rufism anses önskvärt hos bruntabby, där de förstärker den rödbruna färgen. Det är inte önskvärt hos creme och silvervarianter.
Shaded	Den yttersta 1/3 delen av hårstrået är färgat med en önskad färg. Se tipping.
Shell	Den yttersta 1/8 delen av hårstrået är färgat med en önskad färg. Se tipping.
Solid	En pälsfärg som är non-agouti, d.v.s. icke randig. Till de solida färgerna räknas blå, svart, röd, creme, choklad och lila.
Tabby	Beroendes av basfärg så är tabby ett mörkt väl definierat mönster med goda kontraster utan ticking. Mönstret har ett klassiskt M i pannan och en obruten linje som utgår från ögats yttre kant. Man ser "tummärken" på öronen. Benen & svansen har ringar.
Tipping	Den yttersta delen av hårstrået är mörkfärgat.
Variant	Ibland används uttrycket "variant" när vi talar om en grupp katter som har samma pälsfärg. T.ex. Bäst I Variant svart perser, vilket innebär den bästa av de tävlande svarta perserkatterna.